

પોરશ : 11 (કોમર્સ)

વિષય : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન

પ્રેન્પત્ર - 1

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3.00 કલાક

કુલ ગુણ : 80

Student's Name :

Marks :

Batch No.

Roll No.

Date : ___ / ___ / 20___

વિભાગ : A

૦૧ આપેલા વિકલ્પમાંથી સાચો વિકલ્પ પરાંદ કરીને જવાબ લખો. (ફરેકના 1 ગુણ) [10]

(1) ઘેતી, પશુપાલન, માર્સ્ય વગેરે ઉદ્ઘોગો ક્યા પ્રકારના છે ?

- (a) ગ્રાથાંગિક ઉદ્ઘોગ (b) ગૌણ ઉદ્ઘોગ (c) આનુપણિક ઉદ્ઘોગ (d) મૂરી પ્રપાન

(2) વિદેશી વીમા કંપનીઓ ભારતીય વીમા કંપનીમાં સીધેસીધું અને વધુમાં વધુ કેટલું રોકાણ કરી શકે છે ?

- (a) 25 % (b) 49 % (c) 74 % (d) 100 %

(3) ભારતની મધ્યરથ બોકનું નામ શું છે ?

- (a) સેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા (b) સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા (c) દેના બેંક

(4) માહિતીના સુપર હાઇ-વે તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ?

- (a) ઇન્ટરનેટ સેવા (b) બેન્કિંગ સેવા (c) ઈ કોમર્સ (d) આઉટ સોસિગ્

(5) પંપાકીય સાહસનું રોલી પ્રાચીન અને સરળ સ્વરૂપ કષું છે ?

- (a) વૈપક્સિક માલિકી (b) ભાગીદારી (c) સહકારી મંડળી (d) કંપની

(6) ભારતમાં હાલમાં ક્યો કંપનીધારો અમલમાં છે ?

- (a) 1912 (b) 1932 (c) 1956 (d) 2013

(7) ખાનગી વૈષ્યિક સાહસો માટે નીચેનામાંથી કઈ વિગતો ખોટી છે ?

- (a) આંતરરાષ્ટ્રીય ધોરણે મોટા પાયે કાર્યરત હોય છે. (b) કદ અને વેચાણ વિશાળ હોય છે.
 (c) રંસાદ કે વિધાનસભાનો રીપોર્ટ અંકુશ હોય છે. (d) મજબૂત આર્થિક સંઘરતાને કારણે રાજકીય વર્ચસ્વ વધારે હોય છે.

(8) કંપનીના સાચા માલિકો કોણ કહેવાય ?

- (a) ઈલ્યુટી શેરહોલ્ડર (b) પ્રેકરેન્સ શેરહોલ્ડર (c) ડિબેન્ચર હોલ્ડર (d) બોન્ડ હોલ્ડર

(9) ટ્યાલ વ્યવહારી દુકાનો કેવી વસ્તુઓ માટે અનુકૂળ નથી ?

- (a) કિમતી (b) વજનમાં હલકી (c) નાશવંત (d) ટકાવ

(10) આપાતકાર ઓર્ડરમાં જે વિગત દર્શાવે છે તે પત્રને ક્યા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?

- (a) Input (b) OGL (c) L/C (d) Indent

વિભાગ : B

૦૧ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં આપો. (ફરેકના 1 ગુણ) [12]

(11) માલનાં ઉત્પાદનના સ્થળોથી ઉપભોક્તા સુધી લઈ જવામાં આવે એટલે ક્યા તૃણિગુજરાતનું સર્જન થયું ગણાય ?

(12) વીમા પોલીસીમાં કઈ શરતો દર્શાવેલી હોય છે ?

(13) NEFT માં કેટલી રકમ કે તેથી ઓછી રકમનો રોકડ વ્યવહાર કરી શકાય છે ?

(14) ઇંટેક્સ એટલે શું ?

(15) BPO દરાચા ક્યા - ક્યા કાર્યો થાય છે ?

(16) વૈપક્સિક માલિકીમાં માલિકની જવાબદારી કેવી હોય છે.

(17) સહકારી મંડળીનો મુખ્ય ઉદેશ ક્યો છે ?

(18) જીએર કેન્દ્રના તત્ત્વ સ્વરૂપોના નામ આપો.

(19) જીએર નિગમ કઈ રીતે અસ્તિત્વમાં આવે છે ?

(20) વિધીની મૂડીનાં પ્રાપ્તિ સ્થાનો જ્ઞાવો.

(21) આંતરિક વેપારનો અર્થ આપો.

(22) કોઈ ડિપટ એટબે હું ?

વિભાગ : C

• નીચેના પ્રમેણના જવાબ ટૂંકમાં આપો. (દરેકના 2 ગુજરાત)

(23) રોજગારની કોઈપણ બે લાખસિક્ષિતાઓ જ્ઞાવો.

(24) જીએર ભવિષ્ય નિષ્પિ માટે નોંધ લખો.

(25) કેશ ડેપિટ એટબે હું ?

(26) ઈ-મેયર્સનો અર્થ આપો.

અશ્વા

(26) માહિતી સંચારની પ્રક્રિયાનાં સોપાનો લખી જ્ઞાવો.

(27) અમયારિત જવાબદારી એટબે હું ?

(28) સહકારી મંડળી નકારી વહેંચણી કેવી રીતે કરે છે ?

(29) કેંદ્રીય વ્યવસ્થાનાં વિવિધ સ્વરૂપોની માત્ર પાઠી બનાવો.

વિભાગ : D

• નીચેના પ્રમેણના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (દરેકના 3 ગુજરાત)

(30) એપ્પ અને વાસ્ત્રાયનો તશીબત સમજીશો.

(31) છવન વીમો અને સામાન્ય વીમાનો તશીબત સમજીશો.

(32) ક્રમ્પુર્ટ નેટવર્કના મુખ્ય તત્ત્વ પ્રકાર સમજીશો.

(33) લાગીધરી પેરીનો અર્થ આપી તેની લાખસિક્ષિતાઓની પાઠી તૈયાર કરો.

(34) સહકારી મંડળીના કાયદા સમજીશો.

અશ્વા

નીચેના પ્રકાર્યે ટૂંકમાં સમજીશો.

(35) જીએર સાહસોની બદલાની જરૂરી ભૂમિકા વિશે જ્ઞાવો.

(36) કાન્ફરેન્સ એકમે પર્યાવરણ સંબંધી કયા કાન્ફેરેન્સ કરું જરૂરી બન્ધુવી શ્રેષ્ઠને તે સમજીશો.

(37) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારમાં રિષ્ટ વ્યાપાર સંગ્રહન (WTO) ની ભૂમિકા સમજીશો.

વિભાગ : E

• નીચેના પ્રમેણના વિસ્તારપૂર્વક જવાબ આપો. (દરેકના 5 ગુજરાત)

(38) કંધાના આર્થિક હેતુઓ સમજીશો.

(39) જરૂરકેન્દ્રની લાખસિક્ષિતાઓ સર્વીસીર વર્ષાંનો.

(40) શેરની આખ્યા જ્ઞાની ઈક્વિટી શેરની લાખસિક્ષિતાઓ સમજીશો.

અશ્વા

(40) જીએર ધાપથો કેને કદેવાપ ? તેના કાયદા અને મર્યાદાઓ સમજીશો.

(41) જીએરાયેલી દુધન કેને કદેવાપ ? તેના લખાંનો સમજીશો.

અશ્વા

જરૂરક વેપારના કાયદા અને મર્યાદાઓ સમજીશો.

■ ■ ■

(18) (19) (20)
(chp. 1) (chp. 2) (chp. 3)
(chp. 4) (chp. 5) (chp. 6)

(chp. 7) (chp. 8) (chp. 9)
(chp. 10) (chp. 11) (chp. 12)

(chp. 13) (chp. 14) (chp. 15)
(chp. 16) (chp. 17) (chp. 18)

(chp. 19) (chp. 20) (chp. 21)
(chp. 22) (chp. 23) (chp. 24)

[20]

(chp. 1) (chp. 2) (chp. 3)
(chp. 4) (chp. 5) (chp. 6)

(chp. 7) (chp. 8) (chp. 9)
(chp. 10) (chp. 11) (chp. 12)

(chp. 13) (chp. 14) (chp. 15)
(chp. 16) (chp. 17) (chp. 18)

(chp. 19) (chp. 20) (chp. 21)
(chp. 22) (chp. 23) (chp. 24)

प्रश्नपत्र - 2

पार्श्विक परीक्षा

Student's Name :

Batch No.

Roll No.

Date : ___ / ___ / 20___

Marks :

विभाग : A

પ્રશ્નાંગ : A				110
(1) આપેલા વિકલ્પમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ લખો. (દરેકના 1 ગુણ)	(a) સ્થળ	(b) સમય	(c) આર્થિક	(d) સ્વરૂપ
(2) મનીઓર્ડરની કઈ સેવામાં ટપાલી દ્વારા નાકાં ધરે પહોંચાડવામાં આવતા નથી ?	(a) સામાન્ય મની ઓર્ડર	(b) ઇન્સ્ટાન્ટ મની ઓર્ડર	(c) ઇ-મની ઓર્ડર	(d) ખાસ મની ઓર્ડર
(3) બેંકના કયા ખાતામાં જમા રકમ ઉપર વાજ આપવામાં આવતું નથી ?	(a) બચત ખાતું	(b) ચાલુ ખાતું	(c) રીકર્ડિંગ ખાતું	(d) બાંધી મુદ્દતનું ખાતું
(4) ઇન્ટરનેટના માધ્યમ દ્વારા કમ્પ્યુટરના પડદા પર સંટેશો ટાઇપ કરીને તેની આપલે કરવાની પ્રવૃત્તિને શું કહેવાય ?	(a) ઇ-કોમર્સ	(b) ફેક્સ	(c) ઇન્ટ્રાનેટ	(d) ઇ-મેઈલ
(5) ધૂપના કયા સ્વરૂપમાં માલિક, સ્થાપક અને સંચાલક એક જ હોય છે ?	(a) સંપુર્ણ સાહસ	(b) સરકારી કંપની	(c) સહકારી મંડળી	(d) વૈયક્તિક માલિકી
(6) જ્ઞાન ખાળગી ભાગીદારી માટે નીચેનામાંથી કઈ વિગત ખોટી છે ?	(a) જરૂરી જીવીન સરકાર પાસેથી તેમણે જીતે ખરીદવાની રહે છે.	(b) ચોક્કસ સમય સુધી લાભાર્થીઓ પાસેથી ફી વસૂલવામાં આવે છે.	(c) માળખાગત સેવાઓનું સર્જન પોતાના રોકાણથી કરે છે.	(d) ચોક્કસ સમયગાળા પછી તેમણે કરેલું માળખું સરકારને સુપ્રત કરવાનું રહે છે.
(7) કંપનીના નફામાંથી સૌ પ્રથમ ડિવિડન્ડ મેળવવા કોણ હક્કદાર છે ?	(a) પ્રેફરેન્સ શેર હોલ્ડરો	(b) ઇન્બેન્ચર હોલ્ડરો	(c) ઇક્વિટી શેર હોલ્ડરો	(d) લેન્દારો
(8) જાયાબંધ વેપારી અને ગ્રાહકો વચ્ચેની કરી એટલે:	(a) ઉત્પાદક	(b) દલાલ	(c) ધૂટક વેપારી	(d) ગ્રાહક
(9) શિર્પિંગ ઓર્ડર કોણ આપે છે ?	(a) જધાજનો કમાન	(b) જધાજ કંપની	(c) જધાજનો માલિક	(d) ખચ્ચસ્થ બેંક
(10) કંપનીમાં બાધ્યતિન સમૂહમાં સમાવેશ થતો હિતસમૂહ પસંદ કરો.	(a) કર્મચારી	(b) રોકાણકાર	(c) માલિક	(d) ગ્રાહક

विभाग : B

- ⇒ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યામાં આપો. (દરેકના 1 ગુણ)

 - (11) વ્યવસાય એટલે શું ?
 - (12) વિમા પોદિસી એટલે શું ?
 - (13) વિષણી સી પ્રથમ બેંક ક્યાં અને ક્યારે શરૂ થઈ હતી ?
 - (14) માહિતી સંચારનો અર્થ આપો.
 - (15) કર્ત્ત્વ કોને કહેવાય ?
 - (16) સાધકારી મંડળીમાં વ્યક્તિઓ શા માટે જોડાય છે.
 - (17) સરકારી કંપનીમાં સરકારી મૂરીનું પ્રમાણ ઓછામાં ઓછું કેટલું ધોય છે.

- (18) ઉછીની મુરીનાં પ્રાપ્તિ સ્થાનો જ્ઞાવો.
 (19) આપાત એટલે શું?
 (20) સામાજિક જવાબદીનો અર્થ સમજ્ઞવો.
 (21) વૈપક્ષિક માલિકીનો પેરીનું આધુણ્ય ટૂંકું હોય છે? શા માટે?
 (22) કેવી રીતે પ્રાપ્ત કરે છે?

વિભાગ : C

- નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો. (દરેકના 2 ગુણ)
 (23) રોકડારની કોઈપણ ને લાક્ષણીકરાતો જ્ઞાવો.
 (24) વાનાન્ય વીમાના પ્રકારોની યાદી બનાવો.

અથવા

- જેઠેર ભવિષ્યનિષ્ઠ માટે નોંધ લખો.
 (25) બેંક કયા ખાતા પર સૌથી વધુ બાજ ચૂકવે છે? શા માટે?
 (26) ઇ. કોમરિંગનાં નાશાંની ચુકવણી રેના વડે થાપ છે?
 (27) કંપની સ્વરૂપમાં માલિકી અને સંચાલન કેવી રીતે જુદાં પડે છે?
 (28) મુદ્દાસર અને થોગ્ય વેતન તે એકમની સામાજિક જવાબદી બને છે. - સમજ્ઞવો.
 (29) કેળેર વાંઝિ ભાગીદાર ક્રારે બની રહે ?

વિભાગ : D

- નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (દરેકના 3 ગુણ)
 (30) કાર્બાઇક અને બિનાર્થિક પ્રવૃત્તિ એટલે શું? ઉદાહરણ દ્વારા સમજ્ઞવો.
 (31) સંપૂર્ણ ભરોસાનો સિદ્ધાંત એટલે શું? સમજ્ઞવો.
 (32) ઇન્ટરનેટના મુખ્ય ત્રણ પ્રકારના કાર્યો સમજ્ઞવો.

અથવા

- સંપાડીય પ્રક્રિયા બહિસોત (BPO) ની જરૂરિયાતો જ્ઞાવો.
 (33) સંપાડીય મંહળીની મર્યાદાઓ સમજ્ઞવો.
 (34) ક્રિકેટ રેસ અને પ્રેક્ટેન્સ રોર વચ્ચેનો તફાવત સમજ્ઞવો.
 (35) તફાવત સમજ્ઞવો. છૂટક વેપારી અને જથ્થાબંધ વેપારી
 (36) નિકાસ વેપાર માટેનાં વિવિધ પ્રોત્સાહનોની ટૂંકમાં સમજ આપો.
 (37) સંપાડીય નીતિમન્તનાનો કાયદા દ્વારા અમલ રાખ્ય નથી. શા માટે?

વિભાગ : E

- નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તારપૂર્વક જવાબ આપો. (દરેકના 5 ગુણ)
 (38) ધંધો એટલે શું? ધંધાની લાક્ષણીકરાતો સમજ્ઞવો.

અથવા

- દ્યોગનો અર્થ આપી તેના પ્રકાર જ્ઞાવો.
 (39) કિનો અર્થ આપી તેના કાર્યો સમજ્ઞવો.
 (40) વૈપક્ષિક માલિકીનો અર્થ આપી તેના કાયદા અને મર્યાદાઓ સમજ્ઞવો.

અથવા

- સંપાડીય અર્થ આપી લાક્ષણીકરાતો સ્પષ્ટ કરો.
 (41) આતુર ચાર્ઝીય વેપારની સમસ્યાઓ સમજ્ઞવો.

□□□

(chp. 5)
 (chp. 3)
 (chp. 1)

(chp. 2)
 (chp. 3)
 (chp. 4)
 (chp. 5)
 (chp. 11)
 (chp. 5)

[24]
 (chp. 1)
 (chp. 2)
 (chp. 3)

(chp. 3)
 (chp. 6)
 (chp. 8)
 (chp. 8)
 (chp. 10)
 (chp. 11)

[20]
 (chp. 1)

(chp. 1)
 (chp. 3)
 (chp. 5)

પોરશ : 11 (કોમર્સ)

વિષય : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન

પ્રેણપત્ર - 3

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3.00 કલાક

કુલ ગુણ : 80

Student's Name :

Batch No.

Roll No.

Marks :

Date : ___ / ___ / 20___

વિભાગ : A

આપેલા વિકલ્પમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ લખો. (દરેકના 1 ગુણ) [10]

(1) આર્થિક પ્રવૃત્તિનો ડેતું કયો હોય છે ?

(a) સેવા (b) નાશાંકીય વળતર (c) મેમ (d) સંવેદના

(2) નીચેના પૈકી કયો સિદ્ધાંત વીમા કરારના સિદ્ધાંતો અનુસાર નથી ?

(a) સંપૂર્ણ ભરોસાનો સિદ્ધાંત (b) નુકશાન વળતરનો સિદ્ધાંત (c) વીમા યોગ્ય હિતનો સિદ્ધાંત (d) નકાનો સિદ્ધાંત

(3) બેંક પોતાના દેવા ચુકવવા માટે જે ચેક આપે છે તેને શું કહે છે ?

(a) ટ્રોયલર્સ ચેક (b) પે ઓર્ડર (c) ડિમાન્ડ ફ્રાફ્ટ (d) કેશ કેઓટ

(4) કઈ પ્રક્રિયા દરાર ગ્રાહકને ઉત્પાદનની કિંમત માટે બોલી લગાવીને ખરીદ-વેચાણની સુવિધા પૂરી પાડવામાં આવે છે ?

(a) ધંધારી ગ્રાહક (b) ધંધારી ધંધા (c) ગ્રાહકથી ગ્રાહક (d) ગ્રાહકથી ધંધો

(5) ભારતીય ભાગીદારી કાયદો ક્યારે અસ્તિત્વમાં આવ્યો ?

(a) 1932 (b) 1956 (c) 1960 (d) 2013

(6) સહકારી મંડળીમાં સભ્ય (chp.6)

(a) શેરટીઠ મત આપી શકે છે. (b) સભ્યદીઠ મત આપી શકે છે. (c) મૂરીના પ્રમાણમાં મત આપી શકે છે. (d) કાર્યક્રમતા પ્રમાણે મત આપી શકે છે.

(7) નીચેનામાંથી કયું સ્વરૂપ જાહેર કેતનું નથી ?

(a) ખાતાકીય સંચાલન (b) વૈયક્તિક માલિકી (c) જાહેર નિગમ (d) સરકારી કંપની

(8) કંપનીના વિસર્જન સમયે સૌ પ્રથમ કોને મૂરી પરત મળે છે ?

(a) એફરેન્સ શેરહોલ્ડરને (b) ઇન્ડિવિટી શેરહોલ્ડરને (c) સ્થાપકોને (d) ડિબેન્ચર હોલ્ડરને

(9) માનવીના નેત્યિક વ્યવહારોનું અર્થધટન કરતું શાસ્ત્ર એટલે

(a) સમાજશાસ્ત્ર (b) માનવશાસ્ત્ર (c) રાજ્યશાસ્ત્ર (d) નીતિશાસ્ત્ર

(10) સામાજિક જવાબદારીના સંદર્ભે કોને બજારનો રાજી કહેવાય છે.

(a) રોકાણકાર (b) ગ્રાહક (c) માલિક (d) કર્મચારી

વિભાગ : B

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં આપો. (દરેકના 1 ગુણ) [12]

(11) માધ્યમિક ઉદ્યોગ કોની સાથે સંકળાપેલ છે ?

(12) વ્યવસાયી વક્તિએ શું પ્રામ કરતું પડે છે ?

(13) મલ્ટીપલ યુનિટ ટ્રેન એટલે શું ?

(14) NEFT માં નાશાંની ફેરબદલી કેટલા સમય સુધીમાં થાય છે.

(15) કાર્યપૂર્ણ નેટવર્ક એટલે શું ?

(16) વૈયક્તિક માલિકીના ધંધાનું સંચાલન કોણ કરે છે ?

(17) કાર્ટ એટલે શું ?

(18) નિષ્ક્રિય ભાગીદાર કોને કહેવાય છે ?

(19) શર એટલે શું ?

- (20) વિદેશી કપની કોને કહેવામાં આવે છે ?
 (21) વાપારી બેન્કની પિરાસની મુખ્ય રીતો જાણાવો.
 (22) રાષ્ટ્રીયકરણ એટલે શું ?

(chp.7)
 (chp.8)
 (chp.7)

વિભાગ : C

- ⇒ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો. (દરેકના 2 ગુણ)
 (23) અંતરિક્વેપારનો અર્થ આપી તેના કોઈપણ બે ઉદાહરણ આપો.
 (24) ક્રિદગીના વિમાને ક્યા સિદ્ધાંત લાગુ પડતા નથી. - સમજાવો.
 (25) RTGS વિશે ટૂંકમાં સમજ આપો.
 (26) "ઈ-કોર્પરેટ દ્વારા વેપાર અને વાણિજ્ય ઝડપી અને વિસ્તૃત બન્યા છે." - સમજાવો.
 (27) "સહકારી મંડળી સમાજ માટે કલ્યાણકારી પ્રવૃત્તિઓ કરે છે." - ટૂંકમાં સમજાવો.

[14]
 (chp.1)
 (chp.2)
 (chp.3)
 (chp.4)
 (chp.6)

અથવા

- કપનીમાં શેરદીઠમત એટલે શું ?
 (28) સરકારી ખાતાનું સ્વરૂપ ક્યાં વધુ અનુદૂષણ આવે છે ?
 (29) નેટ ઈલ્યુન્ટી શેર કોને કહેવાય ?

(chp.6)
 (chp.7)
 (chp.8)

વિભાગ : D

- ⇒ નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (દરેકના 3 ગુણ)
 (30) ઉદ્ઘોગનો અર્થ આપી, તેના લક્ષણો સમજાવો.
 (31) ટૂંકનોંધ લખો : ટપાલ સેવાઓ
 અથવા
- "વખારના કારણે સમય તૃણિગુણનું સર્જન થાય છે." - ચર્ચો.

[24]
 (chp.1)
 (chp.2)

- (32) વાણિજ્ય બેંકના મુખ્ય કાર્યો સમજાવો.
 (33) ઈ-કોર્પરેટ સફળ અમલીકરણ માટે જરૂરી સાધનો જાણાવો.
 (34) ભાગીદારી પેઢીમાં નાંદુલીથી થતા કાયદા જાણાવો.
 (35) તકાવત સમજાવો. ખાતાકીય સંચાલન અને જરૂર નિગમ
 (36) તકાવત સમજાવો. જરૂર કેન્દ્ર અને ખાનગી કેન્દ્ર
 (37) ઉભેન્યરનો અર્થ આપી તેના વિવિધ પ્રકાર્યે સમજાવો.

(chp.2)
 (chp.3)
 (chp.4)
 (chp.5)
 (chp.7)
 (chp.7)
 (chp.8)

વિભાગ : E

- ⇒ નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તારપૂર્વક જવાબ આપો. (દરેકના 5 ગુણ)
 (38) ધંધો એટલે શું ? ધંધાની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો.
 (39) ભાગીદારી પેડીનો અર્થ સમજાવી તેના લક્ષણો સમજાવો.

[20]
 (chp.1)
 (chp.5)

અથવા

- બ્યાંકની માલિકીનો અર્થ આપી તેના લાભ સમજાવો.
 (40) નોણનું ધંધામાં પુનઃરોક્ષાનો અર્થ સમજાવો અને તેના કાયદાની ચર્ચા કરો.
 અથવા
- નાંદુલીય સંચાલનોના કાર્યો સમજાવો.
 (41) છુટ્ટે વેપારીનો અર્થ આપી તેના લાભ સમજાવો.

(chp.5)
 (chp.8)

□□□

પોરશ : 11 (કોમર્સ)

વિષય : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન

પ્રશ્નપત્ર - 4**વાર્ષિક પરીક્ષા**

સમય : 3.00 કલાક

કુલ ગુણ : 80

Student's Name :

Batch No.

Roll No.

Marks :

Date : ___ / ___ / 20___

વિભાગ : A

૦૦ આપેલા વિકલ્પમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ લખો. (દરેકના 1 ગુણ) [10]

(1) ધ્યાના મહત્વમાંથી સર્જનનો ડેટુ કોના આર્થિક લાભ સાથે સંકળાયેલો છે ? (chp.1)

(a) સંચાલક

(b) કર્મચારી

(c) માલિક

(d) ગ્રાહક

(2) કિસાન વિકાસ પત્રમાં પાકતી તારીખે કેટલી રકમ વ્યાજ સહિત ચૂકવવામાં આવે છે ? (chp.2)

(a) બેગાડી

(b) નશ્ન ગણી

(c) ચાર ગણી

(d) પાંચ ગણી

(3) બેંકો વચ્ચેના પરસ્પર વ્યવહારો કરી તેઓની વચ્ચે તત્કાળ ઊભી થતી નાણાંની સમસ્યાનું નિવારક શેના ધ્વારા થાય છે ? (chp.3)

(a) કોલમની

(b) એ ઓર્ડર

(c) ઓવર ટ્રાફિક

(d) કેશ કેરીટ

(4) વીજાલ્યુંગનો અને માધ્યમોની મદદથી થતા વાણિજ્યના વિનિમય અને વિતરણને શું કહેવાય ? (chp.4)

(a) ઈન્ટરનેટ

(b) ઈ-કોમર્સ

(c) ઈ-મેઇલ

(d) ઈન્ટરનેટ

(5) ઇન્દ્રુ અવિભક્ત કુંભની પેઢીમાં સભ્યપદ કેવી રીતે મળે છે ? (chp.5)

(a) કરારથી

(b) જન્મથી

(c) મૂડીરોકવાથી

(d) સંચાલન કરવાથી

(6) સહકારી મંડળી (chp.6)

(a) મૂડીપતિઓની સંસ્થા છે.

(b) સભ્યોની સેવાનો ડેટુ પચાવે છે.

(c) નફાનો ઉદેશ ધરાવે છે.

(d) સહાખોરીને ઉત્તેજન આપે છે.

(7) ડિબેન્ચર હોલ્ડરને કંપની માટે શું કહેવાય છે ? (chp.7)

(a) માલિકો

(b) દેવાદારો

(c) લેખાદારો

(d) પ્રવર્તકો

(8) ઉત્પાદક અને ધૂટક વેપારી વચ્ચેની કરી એટલે (chp.8)

(a) ગ્રાહક

(b) જથ્થાબંધવેપારી

(c) ધૂટકવેપારી

(d) દલાલ

(9) ગ્રાહકો સાથે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક ધરાવતો વેપારી એટલે (chp.9)

(a) દલાલ

(b) જથ્થાબંધ વેપારી

(c) ઉત્પાદક

(d) ધૂટક વેપારી

(10) માલ જે દેશમાં ઉત્પન્ન થયો હોય તે જણાવતા પ્રમાણપત્રને શું કહે છે ? (chp.10)

(a) વેપારી એલચીનું ભરતિયું

(b) ઉત્પત્તિનું પ્રમાણપત્ર

(c) શિપિંગ ઓર્ડર

(d) શાખપત્ર

વિભાગ : B

૦૦ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યામાં આપો. (દરેકના 1 ગુણ) [12]

(11) આનુભંગિક ઉદ્યોગના બે ઉદાહરણ આપો.

(chp.1)

(12) અવનવીમો એટલે શું ?

(chp.2)

(13) વિગ્રાણ વખાર એટલે શું ?

(chp.2)

(14) RBI ના નિયમ પ્રમાણે KYC માટે ક્યા પુરાવા જરૂરી છે ?

(chp.3)

(15) ઈન્ટરનેટનો અર્થ આપો.

(chp.4)

(16) ભાગીદારી કરારપત્ર એટલે શું ?

(chp.5)

(17) SEBI નું પૂર્ણ રૂપ આપો.

(chp.6)

- (18) સરકારી મંડળીને કાપદેસરનું અલગ વિકિતત્વ ક્યારે મળે છે ?
 (19) એક વિકિતની કંપની એટલે શું ?
 (20) સરકારી કંપનીના રોડ કોના નામે ખરીદવામાં આવે છે ?
 (21) નફાનું પુનઃરોકાશ એટલે શું ?
 (22) આતુરિક વેપાર કોને કહેવામાં ?

(chp.6)

(chp.6)

(chp.7)

(chp.8)

(chp.9)

વિભાગ : C

- ૦૦ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો. (દરેકના 2 ગુણ) [14]
 (23) જાહેર ભવિષ્યનિષ્ઠિ ટૂંકમાં સમજાવો.
 (24) ઈ-બેન્કિંગમાં થતાં બિન નાશાંકીય વ્યવહારના બે ઉદાહરણ આપો.

(chp.2)

(chp.3)

- અથવા
 બેંક ઓવરાફાટ એટલે શું ?
 (25) આઉટ સોસિએન્સો અર્થ સમજાવો.
 (26) વેપિકિંક માલિકીમાં રહસ્યોની જ્ઞાનવક્તી કેવી રીતે શક્ય બને છે ?
 (27) કંપનીના કોઈપણ બે લક્ષણો સમજાવો.
 (28) ભાતાકીય સંચાલન એટલે શું ? ઉદાહરણ આપો સમજાવો.
 (29) ખાતાકીય નીતિમન્ત્રામાં ક્યા તત્ત્વોનો સમાવેશ થાય છે ?

(chp.4)

(chp.5)

(chp.6)

(chp.7)

(chp.11)

વિભાગ : D

- ૦૦ નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (દરેકના 3 ગુણ) [24]
 (30) ધ્યાના સામાજિક ઉત્તુઓ સમજાવો.
 (31) "વખારના કારણે સમય તૃણિગુણનું સર્જન થાય છે." ચર્ચા.
 (32) ટૂંકનોંથી લખો : કોર બેન્કિંગ
 (33) તકાવત સમજાવો. વેપિકિંક માલિકી અને ભાગીદારી પેઢી
 (34) તકાવત સમજાવો. સરકારી કંપની અને જાહેર નિગમ
 (35) જાહેર ઉપયોગિતા એટલે શું ? તેના લક્ષણો સમજાવો.
 (36) "ઈક્વિટીશેર મૂડી કંપનીના સૌથી વધુ વફાદાર સાથી છે." સમજાવો.

(chp.1)

(chp.2)

(chp.3)

(chp.5)

(chp.7)

(chp.8)

(chp.9)

અથવા

- વ્યાપારી બેંકની વિરાસતી રીતો સમજાવો.
 (37) શા માટે ભારતમાં ખાતાવણી દુકાનોનો ખાસ વિકાસ થયો નથી.

વિભાગ : E

- ૦૦ નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તારપૂર્વક જવાબ આપો. (દરેકના 5 ગુણ)
 (38) ધ્યાનનો અર્થ આપી તેના લક્ષણો સમજાવો.
 (39) વીમાનો અર્થ આપી તેના સિદ્ધાંતો સમજાવો.

(chp.1)

(chp.2)

અથવા

- સખારના પ્રકારો જગ્ઘાવી જકાતની દસ્તિ વખારના પ્રકારો વિશે માહિતી આપો.
 (40) ઇન્ટરનેટ પર માહિતીની શોધ કરવાની પ્રક્રિયાના સોપાનો સમજાવો.
 (41) વિકાસ વેપાર માટેના વિવિધ પ્રોત્સાહનો ટૂંકમાં સમજાવો.

(chp.2)

(chp.4)

(chp.10)

અથવા

(chp.10)

આયત વિવિધ વર્ણવો.

पोरલા : 11 (કોમર્સ)

વિષય : વાणિજ્ય વ्यવસ્થા અને સંચાલન

પ્રેશનાપત્ર - 5

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3.00 કલાક

કુલ ગુણ : 80

57

Student's Name :

Batch No.

Roll No.

Date : ___ / ___ / 20___

Marks :

વિભાગ : A

→ આપેલા વિકલ્પમાંથી ત્યાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ લખો. (ફરેકના 1 ગુણ)

(1) ધંધાની કાર્યક્રમતાનો માપદંડ ક્યો છે ?

(a) નફો

(b) સંચાલન

(c) ઉત્પાદન

(d) વેચાણ

(2) સામાન્ય વીમાનો ક્યો પ્રકાર સોધી જુનો અને સર્વવ્યાપી છે.

(a) માલ હેરેકેનો વીમો

(b) દરિયાઈ વીમો

(c) હવાઈ વીમો

(d) રેલ્વે/રસ્તા વીમો

(3) ઓવરસ્ટ્રોક્ટની સગવડ નિયિત સમય માટે કરવામાં આવે ત્યારે તે કયા નામે ઓળખાય છે ?

(a) એ ઓર્ડર

(b) કેશ કેટિટ

(c) ડિમાન્ડ પ્રાફ્ટ

(d) ડિક્સ ઓવર પ્રાફ્ટ

(4) ધંધાની એકમો પોતાના કાર્યો બહારની સંસ્થાને સોંપે તેને શું કહેવાય ?

(a) ઈ. કોમર્સ

(b) આઉટ સોર્સિંગ

(c) ઈ-મેઇલ

(d) ક્રેડ એટિંગ

(5) કિન્ડુ અવિભક્ત કુટુંબની પેઢીનું સંચાલન કોણ દ્વારા થાય છે ?

(a) માલિક

(b) કર્તા

(c) મેનેજર

(d) બાગીધાર

(6) સહકારી મંડળીને શાની તાલીમ શાળા કરેવામાં આવે છે ?

(a) સેવાની

(b) સમૃદ્ધિની

(c) સરમુખતાર શાસીની

(d) લોકશાસીની

(7) કઈ કંપનીઓ નફાનું પુનઃરોક્ષ કરી શકે છે ?

(a) નવી સ્થપાતી કંપની

(b) ચાલુ કંપની

(c) આર્થિક રીતે સંખર કંપની

(d) ખોટ કરતી કંપની

(8) દુંક જાળા માટે કાર્યક્રમ મૂડી મેળવવાનું યોગ્ય પ્રાપ્તિ સ્થળ

(a) પ્રેફરેન્સ શેર

(b) બોન્ડ

(c) નાસાંકીય સંસ્થાઓ

(d) વેપારી શાળ

(9) કોઈ ચોક્સ ભાન્ડ કે ટ્રેડમાર્ક ધરાવતી કંપની તાથે કરાર કરીને તેજ કંપનીની વલુઅનો વેચવાની કે બનાવીને વેચવાની હુકમ એટલે ...

(a) નુપર માર્કેટ

(b) કેન્ચાઈઝ

(c) શોપિં મોબાઇલ

(d) સંકળાપેલી હુકમ

(10) માનવ પેટિંગ બરાબર ન હોય તો જહાજનો કમાન નિકસાકારને કેવી રીતે આપે છે ?

(a) મામીવાની રીતે

(b) ચોખી રીતે

(c) અખૂરી રીતે

(d) કાંઠેલી રીતે

વિભાગ : B

→ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યામાં આપો. (ફરેકના 1 ગુણ)

(11) માનવ સર્જિત જેખમો કાર્ય કર્યા હોય છે ?

(12) વીમા પ્રિમીયમ એટલે શું ?

(13) વર્ણિત શરત એટલે શું ?

(14) RTGS નું હુલ શેર્મ આપો.

(15) કોલ-મની નો સમય જાળો કેટલો હોય છે ?

(16) પ્રક નકો કેવી રીતે પ્રાપ્ત કરે છે ?

(17) ઈ-કોમર્સના સફળ અમલોકરણ માટે કાર્ય સાફ્ટનો જરૂરી છે ?

(18) અમયારીના જવાબદીની એટલે શું ?

(19) બાર્ટીય બાગીધારીના કાર્યાદારીની વાયા આપો.

112

(chp.1)

(chp.2)

(chp.2)

(chp.3)

(chp.3)

(chp.4)

(chp.4)

(chp.5)

(chp.5)

(chp.5)

(chp.5)

- (20) શેર એટલે શું ? (chp.6)
- (21) જાહેર સાહસનો હેતુ જણાવો. (chp.7)
- (22) ઉત્તરદાયિત્વ એટલે શું ? (chp.7)

વિભાગ : C

- નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો. (દરેકના 2 ગુણ) [14]
- (23) એજારની કોઈપણ બે લાકાણિકતાઓ જણાવો. (chp.1)
- (24) 'BRTS'નું પુંસ નામ લખો અને વર્તમાન સમયમાં ગુજરાતમાં 'BRTS' કાર્યરત હોય તેવા બે શહેરોના નામ લખો. (chp.2)
- (25) ભાગીદારી પેઢીમાં સરળતાથી રહસ્યોના જળવણી શકાતા નથી ? શા માટે ? (chp.5)
- (26) સહકારી મંડળીને લોકશાહીની તાલીમશાળા શા માટે કહે છે ? (chp.6)
- (27) "કંપનીનો વિકાસ ઓધોઝીક કાંતિને આભારી છે." સમજાવો.? (chp.6)
- (28) જાહેર કેન્દ્ર દ્વારા સંતુલિત પ્રાદેશિક વિકાસ કેવી રીતે થઈ શકે છે ? (chp.7)

અથવા

ભારતીય મૂળની વૈષ્યકસાહસ કરતી ચાર કંપનીઓના નામ લખો.

- (29) તરસી બોજ એટલે શું ? (chp.8)

વિભાગ : D

- નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (દરેકના 3 ગુણ) [24]
- (30) વ્યવસાયનો અર્થ સમજાવી તેના લક્ષણો સમજાવો. (chp.1)
- (31) વાહન વ્યવહારનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો સમજાવો. (chp.2)

અથવા

માલિકીની દસ્તિએ વખારના પ્રકારો સમજાવો.

- (32) ડિન્ડુ અવિભક્ત કુઠુંબના લક્ષણો સમજાવો. (chp.5)
- (33) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારમાં આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર સંપિકરાર [GATT]ની નોંધ લખો. (chp.7)
- (34) કંપનીઓ પ્રત્યેની સામાજિક જવાબદારી એકમમાંથી કચવાટ દૂર કરે છે. - સમજાવો. (chp.11)
- (35) 'વિશ્વ એક ગામનું' આ વિધાન સમજાવો. (chp.7)
- (36) તફાવત સમજાવો. : ખાતાવાળી દુકાન અને સંકળાયેલી દુકાન (chp.9)
- (37) તફાવત સમજાવો. જાહેર કેન્દ્ર અને ખાનગી કેન્દ્ર (chp.7)

વિભાગ : E

- નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તારપૂર્વક જવાબ આપો. (દરેકના 5 ગુણ) [20]
- (38) ઉદ્યોગનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો સમજાવો. (chp.1)

અથવા

"સમાજ વગર ધ્યાનનું અસ્તિત્વ શક્ય નથી" - ધ્યાના સામાજિક હેતુઓના સંદર્ભમાં વિધાન સમજાવો.

- (39) આમાંન્ય વીમાના પ્રકારો જણાવી કોઈપણ બે પ્રકાર વિશે નોંધ લખો. (chp.2)

અથવા

વખારના પ્રકારો જણાવી જકતની દસ્તિએ વખારના પ્રકારો વિશે માહિતી આપો.

- (40) કંપનીનો અર્થ આપી તેના લાલ અને ભર્યાદાઓ સમજાવો. (chp.6)
- (41) ડિલેન્યુરનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો સમજાવો. (chp.8)

Student's Name :

Batch No.

Roll No.

સમય : 3.00 કલાક
કુલ ગુણ : 80પ્રેશનપત્ર - 1
વાર્ષિક પરીક્ષા

Marks :

59

વિભાગ : A

Date : ___ / ___ / 20___

નીચેના પ્રશ્નો માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો : (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

(1) 'Principles of Economics' પુસ્તક કોણે લખ્યું ?

(a) એડમસિથ (b) માર્શલ

(2) સંપત્તિ નીચે આપેલા વિકલ્પમાંથી કિયું લક્ષણ ધરાવતી નથી ?

(a) ઉપયોગિતાનો ગુણ ધરાવે છે (b) તેની છત હોવી જોઈએ

(3) શું ઘરે તો નફાનું પ્રમાણ ઘટવાથી પુરવઠો ઘટાડવામાં આવે ?

(a) જથ્થો (b) પુરવઠો

(4) ક્યા ખર્ચને માપી શકાતો નથી ?

(a) વાસ્તવિક ખર્ચ (b) નાશાકીય ખર્ચ

(5) ઉત્પાદનનું પ્રમાણ શૂંચ હોય ત્યારે પણ આ ખર્ચ હક્કારાતમક હોય છે.

(a) નાશાકીય ખર્ચ (b) સરેરાશ ખર્ચ

(6) ભારતમાં કેવા પ્રકારની બેકારી જોવા મળે છે ?

(a) ચક્કિય (b) નિરપેક્ષ

(7) ઉત્પાદન-પદ્ધતિથી રાષ્ટ્રીય આવકની વ્યાખ્યા કોણે આપી ?

(a) આલ્ડેડ માર્શલ (b) ઈરિંગ ફિશર (c) એ.સી.પી.ગુ

(8) રાષ્ટ્રીય આવક મેળવવાની ખર્ચની પદ્ધતિમાં નીચેનામાંથી કઈ બાબત ધ્યાનમાં લેવાતી નથી ?

(a) વપરાશી ખર્ચ (b) સરકારી ખર્ચ (c) પેન્શન

(9) પુરાંતવાણું અંદાજપત્ર ક્યારે અનિવાર્ય છે ?

(a) તીવ્ર કુગાવામાં (b) મંદીમાં

(10) શિક્ષણ એ કોની જવાબદારી છે ?

(a) કેન્દ્ર સરકારની
(c) સ્થાનિક સરકારની સંસ્થાઓની

નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

(11) રેખીય આકૃતિ ક્યારે બને ?

(12) ઉત્પાદનના સાધનોનો અર્થ જણાવો.

(13) $ep = 0$ નું અર્થપણ લખો.

(14) સીમાંત આવક કરતા સીમાંત ખર્ચ ઓછો હોય ત્યારે પેઢીને શું મળે છે ?

(15) વસ્તુ વિભિન્નતા એટલે શું ?

(16) અલ્યુહસ્ટક ઈજારાની વ્યાખ્યા આપો ?

(17) ભારતમાં જાહેર બાંધકામ જાતાની રચના ક્યારે થઈ ?

(18) અલિખ અર્થતંત્ર કોને કહેવાય ?

(19) બદલા ચૂકવણીઓ શું છે ?

(20) અંદાજપત્ર એટલે શું ?

વિભાગ : B

[10]

(chp. 1)

(chp. 2)

(chp. 3)

(chp. 5)

(chp. 6)

(chp. 6)

(chp. 7)

(chp. 9)

(chp. 9)

(chp. 10)

વિભાગ : C

- ૦૦ નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકના 2 ગુજરાતી વિકલ્પો આંતરિક છે)
- (21) ખાનગી વસ્તુ અને જીહેર વસ્તુના તફાવતના બે મુદ્દા જગ્યાવો.
- (22) 'ગીજન વસ્તુ' એટલે શું ?
- (23) પુરવઠારેખાનો ઢાળ ધન હોય છે, કારણ આપી સમજાવો.
- (24) માટે પુરવઠો ઉત્પાદન કરતાં વધારે હોઈ શકે પરંતુ કુલ જગ્યા કરતા વધારે હોઈ શકે નહીં ?
- (25) પૂર્ણ હરીકાઈ સિવાયના બજીરમાં આવકની રેખા શા માટે નીચે તરફ ટળતી હોય છે ?

અથવા

- (25) સેરેરાશ સ્થિર ખર્ચ એટલે શું ? ઉદાહરણ આપો.
- (26) પૂર્ણ હરીકાઈમાં વાહન વ્યવહાર ખર્ચનો અભાવ હોય છે.

અથવા

- (26) ઈજારાના સંદર્ભમાં પેઢી એ જ ઉદ્ઘોગ સમજાવો.
- (27) વિમૃડીકરણનો અર્થ આપી તેના પ્રકાર જગ્યાવો.
- (28) આર્થિક સુપારાના હેતુઓ જગ્યાવો.

વિભાગ : D

- ૦૦ નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકનો 3 ગુજરાતી વિકલ્પો આંતરિક છે).
- (29) અર્થશાલમાં આંકડાકીય માહિતીનું મહત્વ મુદ્દાસર સમજાવો.
- (30) વસ્તુના પ્રકારો જગ્યાવી વપરાશી વસ્તુઓ અને ઉત્પાદક વસ્તુઓનો ઘ્યાલ ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

અથવા

- (30) કંમત અને મૂલ્યનો અર્થ સમજાવો.
- (31) પુરવઠાના નિયમના અપવાદી જગ્યાવો.
- (32) વેકલ્પિક ખર્ચના માપનની મુશ્કેલીઓ જગ્યાવો.
- (33) પૂર્ણ હરીકાઈ અને ઈજારાનો તફાવત આપો.
- (34) ભારતમાં વિદેશ વ્યાપારનીતિ સામેના પડકારો જગ્યાવો.

અથવા

- (34) આર્થિક સુપારાની પ્રતિકૂળ અસરો.
- (35) જાણાંકીય આવક અને વાસનીક આવકના ઘ્યાલો સમજાવો.
- (36) સંપત્તિની માલિકીના સંદર્ભમાં પંચિત દીનદિયાળ ઉપાધ્યાયના વિચારો જગ્યાવો.

વિભાગ : E

- ૦૦ નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તાર પૂર્વક ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકનો 5 ગુજરાતી વિકલ્પો આંતરિક છે).
- (37) વ્યક્તિગત માંગ અને બજીરમાંગ આકૃતિ સહિત સમજાવો.

અથવા

- (37) કંમત અને માંગ વચ્ચે વ્યસ્ત સંબંધ શાથી હોય છે ? સમજાવો.
- (38) સ્વાતંત્ર્ય પૂર્વના ભારતીય અર્થતંત્રની સમજૂતી આપો.
- (39) કંન્ડ્રસરકારના અંદાજપત્રના હિસાબી ખાતાઓની વિગતો ચર્ચો.
- (40) મનના ઉપયોગ સંબંધિત ગાંધીજીના વિચારો સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- (40) ગુજરાતી અને કરનીતિ અંગેના ડોટિલ્યના વિચારો વિગતે સમજાવો.

□□□

(16)
(chp.2)
(chp.3)
(chp.4)
(chp.5)
(chp.5)
(chp.6)(chp.6)
(chp.8)
(chp.8)
(24)
(chp.1)
(chp.2)(chp.2)
(chp.4)
(chp.5)
(chp.6)
(chp.8)
(chp.8)
(chp.9)
(chp.11)(20)
(chp.3)(chp.3)
(chp.7)
(chp.10)
(chp.11)

(chp.11)

पोरक्ष : 11 (કॉमर्स)

विषय : अर्थशास्त्र

प्रश्नपत्र - 2

वार्षिक परीक्षा

समय : 3.00 કલાક

કુલ ગુણ : 80

Student's Name :

Marks :

Batch No.

Roll No.

Date : ___ / ___ / 20___

વિભાગ : A

૦૧ નીચેના પ્રશ્નો માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો : (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

(1) સામાન્ય રીતે દેશ વર્ષ વરસાદ જેવી સ્વતંત્ર ચલરાશી કરી પરી પર દર્શાવવામાં આવે છે ?

(a) ઊભી પરી

(b) આરી પરી

(c) ઉદ્ગમબિંદુ

(d) કાટખૂશે

(2) નીચેનામાંથી ઉત્પાદનનું કૃષું સાધન ઉત્પાદિત સાધન માનવામાં આવે છે ?

(a) મૂડી

(b) શ્રમ

(c) જીવન

(d) નિયોજક

(3) કિંમત અને પુરવઠા વચ્ચેના સીધા સંબંધમાં નીચેનામાંથી કૃષું કારણ નથી ?

(a) સ્ટોકમાં ફેરફાર

(b) આવક અસર

(c) નકો વધતા ઉત્પાદન વધે

(d) ઉત્પાદકોની સંખ્યા વધે

(4) દૈનિક શ્રમિકોનું વેતન એ ક્યા ખર્ચનું ઉદાહરક્ષ છે ?

(a) કુલ ખર્ચ

(b) સિદ્ધ ખર્ચ

(c) અસિદ્ધ ખર્ચ

(d) વૈકલ્પિક ખર્ચ

(5) સિદ્ધરખર્ચ રેખાનો ઢાળ કેવો હોય છે ?

(a) ઋષા ઢાળ

(b) ધન ઢાળ

(c) X ધરીને સમાંતર

(d) Y ધરીને સમાંતર

(6) વિશ્વ બેંકમાં આંતરરાષ્ટ્રીય સરખામણી કાર્પકમાના 2011ના રાઉન્ડમાં સૌથી મોટી અર્થ વ્યવસ્થામાં ભારતનો ક્રમ ક્રમો છે ?

(a) ચોથો

(b) બીજો

(c) પ્રથમ

(d) ત્રીજો

(7) નીચેનામાંથી કૃષું અલિન અર્થતંત્રનું કેતે નથી ?

(a) પેટીઓ

(b) ઉધોગો

(c) વિદેશ વેપાર

(d) કુંદલો

(8) ચોખી આંતરિક પેદાશ એટલે શું ?

(a) GDP – ધસારો

(b) GNP – ધસારો

(c) GDP – વિદેશી ચોખી આવક

(d) GNP + વિદેશી ચોખી આવક

(9) સમતોલ અંદાજપત્ર ની તરફેક કોણો કરી હતી ?

(a) એડમ સ્થિથ

(b) માર્શિલ

(c) કેઈના

(d) હિક્સ

(10) કુલ ખર્ચ – કુલ આવક =

(a) પ્રાથમિક ખાપ

(b) અંદાજપત્રીય ખાપ

(c) રાજકોણિય ખાપ

(d) મહેસૂલી ખાપ

વિભાગ : B

૦૨ નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

(11) સેમ્યુઅલસન અર્થશાસ્ત્રના અભ્યાસ કેત્રમાં કરી બાબતને મહત્વનું સ્થાન આપે છે ?

(12) મંદીમાં લોકમાનસ કેવું હોય છે ?

(13) સંપૂર્ણ મૂલ્ય સાપેક્ષ અને સંપૂર્ણ મૂલ્ય અનપેક્ષ માંગ રેખા કેવી હોય છે ?

(14) વૈકલ્પિક ખર્ચ એટલે શું ?

(15) સમાનગુણી વસ્તુ એટલે શું ?

(16) ટલ્લાસ્ટોપિંગ એટલે શું ?

(17) ધામ ચાર્જિસમાં ક્યા ખર્ચ સમાવાય છે ?

(18) એવી ગણતરી કોને કહેવાય ?

(19) ગૃહિકીના ધરકામની સેવાનો સમાવેશ ચાણ્ણીય આવકમાં કેમ થતો નથી ?

(20) સમવાય વ્યવસ્થા એટલે શું ?

(10)

(chp.1)

(chp.2)

(chp.3)

(chp.5)

(chp.6)

(chp.6)

(chp.7)

(chp.9)

(chp.9)

(chp.10)

વિભાગ : C

⇒ નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકના 2 ગુજરાત - વિકલ્પો આંતરિક છે)

(21) ઉપરોગિતા-મૂલ્ય અને વિનિમય-મૂલ્ય વચ્ચેનો સંબંધ જાણાવો.

(22) હકારાત્મક (ધન) આવક સાપેક્ષમાંગનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો જાણાવો.

(23) કિમત અને પુરવઠા વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવો.

(24) તફાવત આપો - જથ્થો અને પુરવઠો

(25) માર્ગાંકાંદર્ભ અને વેક્ટિવાંડર્સનો અર્થ આપો.

અથવા

(25) સરચાશખર્યની રેખા 'U' આકારની હોય છે - સમજાવો.

(26) કિમત યુસ્તિના વિશે નોંધ લખો.

અથવા

(26) ઈજારાના સંદર્ભમાં પેઢી એજ ઉદ્યોગ. - સમજાવો.

(27) પ્રત્યક્ષ વિદેશી મૂરીરોકાણનો અર્થ આપી ભારતના અર્થતંત્રમાં તેની અસરની ચર્ચા કરો.

(28) ખાનગીકરણનો ઘ્યાલ સમજાવો.

વિભાગ : D

⇒ નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકનો 3 ગુજરાત - વિકલ્પો આંતરિક છે).

(29) આર્થિક પ્રવૃત્તિ અને બિન-આર્થિક પ્રવૃત્તિ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

(30) જીવિનનો અર્થ આપી તેના લક્ષણો જાણાવો.

અથવા

(30) સંપત્તિનો અર્થ આપી તેના કોઈ પદ્ધતિ નજી લક્ષણો સમજાવો.

(31) પુરવઠામાં વધારો-ઘટાડો આકૃતિ દ્વારા સમજાવો.

(32) સ્થિર ખર્યનો અર્થ આપી આકૃતિ દ્વારા તેની સમજૂતિ આપો.

✓ (33) ઈજારો એટલે શું ? ઈજારાના કોઈપણ નજી લક્ષણો સમજાવો.

(34) વેચિકીકરણનો અર્થ આપી તેને લીધે ભારતમાં આવેલા પરિવર્તનો જાણાવો.

અથવા

(34) વેચિકીકરણ એટલે શું ? ભારતમાં વેચિકીકરણની પ્રક્રિયા ચર્ચા.

(35) રાષ્ટ્રીય આવક માપવાની આવકની પદ્ધતિ સમજાવો.

(36) ગાંધીજીના મતે "સર્વનો ઉદ્ય એટલે સર્વોદ્ય" સમજાવો.

વિભાગ : E

⇒ નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તાર પૂર્વક ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકનો 5 ગુજરાત - વિકલ્પો આંતરિક છે).

(37) માંગનો અર્થ આપી માંગને અસર કરતા પરિબળો સમજાવો.

અથવા

(37) માંગના નિયમને અનુસૂચિ અને આકૃતિની મદદથી સમજાવો.

(38) ભારતમાં પાયાની સુવિધાઓ વર્ણવો.

(39) અંદ્રાજીપત્રના પ્રકારો ટૂંકમાં સમજાવો.

(40) કૃષિ-પશુપાલન અને ઉદ્યોગ અંગેના કૌટિલ્યના વિચારો સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

(40) મંત્રાલા ઉપયોગ સંબંધિત ગાંધીજીના વિચારો સ્પષ્ટ કરો.

□□□

[16]

(chp.2)

(chp.3)

(chp.4)

(chp.4)

(chp.5)

(chp.5)

(chp.6)

(chp.6)

(chp.8)

(chp.8)

[24]

(chp.1)

(chp.2)

(chp.2)

(chp.4)

(chp.5)

(chp.6)

(chp.8)

(chp.9)

(chp.10)

[20]

(chp.3)

(chp.3)

(chp.7)

(chp.10)

(chp.11)

(chp.11)

- (18) જૂનાં માનની ખરીદી રાષ્ટ્રીય આવકમાં ગજાય તે નહીં? શા માટે?
 (19) કર્ટાબો એટલે શું?
 (20) વિકસલબી ખર્ચ કેને કહેવાય?

વિભાગ : C

- નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ માગ્યાં મુજબ આપો. (પ્રત્યેકનો 2 ગુણ)
 (21) માનની અર્થ આપી તેના લક્ષ્ણો જાણાવો.
 (22) માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા એટલે શું?
 (23) ક્યા સંજોગોમાં ઉત્પાદન, જથ્થો અને પુરવઠો સરખા હોય છે?
 (24) વસુના ઉત્પાદન ખર્ચમાં થતો ફેરફાર વસુના પુરવઠા પર કઈ રીતે અસર કરે છે?
 (25) વિકલ્પિક ખર્ચના માપનની મુશ્કેલીઓ જાણાવો.

અથવા

- (25) સમયનો ટૂંકો ગાળો એટલે શું?
 (26) ઈજારાપુક્ત હરીકાઈ એટલે શું? તેનાં લક્ષ્ણો જાણાવો.

અથવા

- (26) શુદ્ધ ઈજારો એ એક કાલ્યનિક ખ્યાલ છે – સમજવો.
 (27) આર્થિક સુધ્યારા કરવાની ફરજ શાથી પરી?
 (28) નિર્દેશી સંસ્થાકીય મૂરીરોકાલ સમજવો.

વિભાગ : D

- નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (પ્રત્યેકનો 3 ગુણ)
 (29) એડમ સ્થિય અને માર્શલે આપેલી અર્થશાસ્ત્રની વાખ્યા વિગતે સમજવો.
 (30) ઉત્પાદનના સાપનનો અર્થ ઉદાહરણ આપી સમજવો.

અથવા

- (30) સંપત્તિના પ્રકારો જાણાવી રાષ્ટ્રીય સંપત્તિ અને આંતરરાષ્ટ્રીય સંપત્તિનો ખ્યાલ ઉદાહરણ આપી સમજવો.
 (31) ટુંક નોંધ લખો : પુરવઠા વિષે
 (32) સરેરાશ ખર્ચ એટલે શું? આકૃતિ સહિત સમજવો.
 (33) પૂર્ણ હરીકાઈના ત્રણ લક્ષ્ણો સમજવો.
 (34) નાભિકીકરણ પછીની વિદેશ વ્યાપારનીતિ સમજવો.

અથવા

- (34) નાભિકીકરણ પહેલાંની વિદેશ વ્યાપારનીતિ
 (35) માધ્યાર્થ આવકનો અર્થ જાણાવી મહત્વ સમજવો.
 (36) "ગાંધીજ સાદગી અને અપરિગ્રહ પ્રતાના ડિમાપતી છે." સમજવો.

વિભાગ : E

- નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તાર પૂર્વક ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકનો 5 ગુણ) વિકલ્પો આંતરિક છે.
 (37) માંગનો અર્થ આપી માંગને અસર કરતા પરિબળો સમજવો.

અથવા

- (37) માંગમાં વિસ્તરણ અને સંકોચન આકૃતિ સહિત સમજવો.
 (38) સ્વાતંત્ર્ય પછીના ભારતીય અર્થતંત્રની સમજૂતી આપો.
 (39) અંદાજપત્રની ખાપના પ્રકારો સમજવો.
 (40) પંડિત દીનદયાળે ભારતીય અર્થ-વ્યવસ્થાના ક્યા ઉદ્દેશ્યો સૂચવ્યા છે? તે જાણાવો.

અથવા

- (40) પંડિત દીનદયાળના મતે, "એકાત્મ માનવવાદ એ ભારતીય સંસ્કૃતિનું અવનદર્શન છે." વિધાન સમજવો.

□□□

[20]

(chp.3)

(chp.3)

(chp.7)

(chp.10)

(chp.11)

(chp.11)

વार्षिक परीक्षा : अर्थशास्त्र

पोर्टफॉली : 11 (कोंमर्स)

विषय : अर्थशास्त्र

प्रश्नपत्र - 4

वार्षिक परीक्षा

Student's Name :

Batch No.

Roll No.

समय : 3.00 कलाक

कुल गुम्बः : 80

Marks :

Date : ___ / ___ / 20___

विभाग : A

- मीचेनामांथी योग्य विकल्प पसंद करी साचो जवाब आपो. (प्रत्येकनो 1 गुम्ब)
- (1) कुण्डा अर्थशास्त्रीने अर्थशास्त्रानो वेशानिक ठबे स्वतंत्रपंजे अत्यास शરू करवानुं बहुमान मળ्युं छ ?
 (a) रोबिन्सन (b) क्रीटिल्य (c) प्रो. मार्शल (d) एडम स्मिथ
- (2) वस्तु ते सेवाना बदलामां चूकवाता नाशाईय एकमनुं प्रमाण अटले
 (a) विनियम (b) क्रिमत (c) संपत्ति (d) मूल्य
- (3) भविष्यमां भाव वधवानी अटको होय, तो पेढी वर्तमान पुरवठो
 (a) स्थिर राखे छे (b) शून्य राखे छे (c) वधारे छे (d) घटाउ छे
- (4) सरेराश खर्चनी रेखानो आकार केवो होय छे ?
 (a) धोक्सिक्ट (b) U (c) V (d) सरेराश खर्च
- (5) कुण्डा खर्चने उत्पादन प्रमाण साथे सीधो संबंध छे ?
 (a) अस्थिर खर्च (b) स्थिर खर्च (c) सीमांत खर्च (d) चोरस
- (6) भारतीय भव्यस्थ बोंक (RBI) नी २०१३ क्या वर्षमां थई ?
 (a) 1847 (b) 1857 (c) 1935 (d) 1947
- (7) आवक आधारित राष्ट्रीय आवकनी व्याप्या कोषे आपी.
 (a) फिशर (b) मार्शल (c) पिगु (d) केइन्स
- (8) नीचेनामांथी कई राष्ट्रीय आवक मापननी पद्धति नभी ?
 (a) उत्पादन पद्धति (b) खर्चनी पद्धति (c) वेचाणनी पद्धति (d) आवकनी पद्धति
- (9) सरकार कुण्वावा समये खर्च केवो राखे छे ?
 (a) स्थिर राखे छे (b) घटाउ छे (c) शून्य करी नाखे छे (d) वधारे छे
- (10) भारतमां क्या प्रकारनी खाधनुं नीतिविधयक महात्व गक्षानुं नभी ?
 (a) भेदभावी खाद्य (b) राजकीयीय खाद्य (c) अंदाजूपनीय खाद्य (d) प्राथमिक खाद्य

विभाग : B

- मीचेना प्रश्नोना एक वाक्यमां जवाब आपो. (प्रत्येकनो 1 गुम्ब)
- (11) एकमलकी अर्थशास्त्र अटले शु ?
 (12) सर्वसूलभ वस्तुनो अर्थ उदाहरण सहित समझावो.
- (13) मांगनी आवक सापेक्षता अटले शु ?
 (14) सीमांत आवकनुं सूत्र ज्ञानावो.
- (15) क्या बजारमां पेढीओनो प्रवेश प्रतिबंधित होय छे ?
 (16) प्रादेशिक बजार अटले शु ?
 (17) भारतमां रेलवेनो ग्रामेभ क्या वर्षमां अने क्या बे शहरो वज्रे थ्यो उतो ?
 (18) राष्ट्रीय आवक अटले शु ?
 (19) मायादीठ आवक जप्तवानुं सूत्र आपो.
 (20) अंदाजपत्र अटले शु ?

વિભાગ : C

૦૦ નીચેના પ્રમ્બનાં જવાબ માગ્યાં મુજબ આપો. (પ્રત્યેકનો 2 ગુણ)

(21) ટકાઉ વસ્તુઓનો અર્થ ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

(22) માંગ વિષે એટલે શું ?

(23) તુસુકા રેખાનો ઢાળ ધન હોય છે. કારણો આપી સમજાવો.

(24) નાનાવત સમજાવો : જથ્યો અને પુરવઠો

(25) “સાંબે ગાળે બધા ખર્ચાંઓ અસ્થિર બની જાય છે.” સમજાવો.

(25) હુલ ખર્ચ અને કુલ આવકનો અર્થ આપો.

(26) કિમત ભેદभાવનો અર્થ સમજાવો.

અથવા

(26) પરસ્પર અવલંબનનો અર્થ આપો.

(27) આર્થિક સુધ્યારાઓનો અર્થ આપો. આર્થિક સુધ્યારાનાં પાસાં જગ્ઘાવો.

(28) MRP નું પૂર્ણ રૂપ આપી તે કાયદો શા માટે ઘટાડવામાં આવો છે ?

વિભાગ : D

૦૦ નીચેના પ્રમ્બનાં મુદ્દાસર જવાબ આપો. (પ્રત્યેકનો 3 ગુણ)

(29) ‘અર્થશાસ્ત્ર’ વિષયનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.

(30) વ્યાપાર ચકની વ્યાખ્યા આપી, તેના આધારે વ્યાપાર ચકના મહત્વના તબક્કાઓ જગ્ઘાવો.

અથવા

(30) વસ્તુઓના પ્રકારોની ટૂંકમાં સમજૂતી આપો.

(31) પુરવઠામાં વિસ્તરણ - સંકેચન આદૃતિ સહિત સમજાવો.

(32) ઈજેચાયુક્ત ફરીશાઈના તરફ લક્ષણો ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો.

(33) વેલિયિક ખર્ચનું માપન કરણ નથી. કેવી રીતે ?

(34) પ્રાયુષ વિદેશી મૂરીયેકણનો અર્થ આપી તેનું સ્વરૂપ રજૂ કરો.

અથવા

(34) વેલિયિકરણનો અર્થ આપો. તેની મહત્વની બાબતો જગ્ઘાવો.

(35) ચાર્ટ્રીય આવકની ગણતરીમાં ઉદ્ભ્વતી સમસ્યાઓનો પરિચય આપો.

(36) કૌટિલ્યના મતે જનપથની રચનામાં કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રચવી જોઈએ ?

વિભાગ : E

૦૦ નીચેના પ્રમ્બનાં વિસ્તાર પૂર્વક ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકનો 5 ગુણ)

(37) માંગના નિયમનું અનુભૂતિ અને આદૃતિના મદદથી મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

(37) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતાનો અર્થ આપો, તેના પ્રકારો આદૃતિ સહિત સમજાવો.

(38) વિડાસમાન ભારતીય અર્થતંત્રના લક્ષણો સમજાવો.

(39) જાયાધપત્રનો અર્થ આપો, તેના ઉદ્દેશ્યની સમજૂતી આપો.

(40) જાયાધ્યાને રજૂ કરેલા ટ્રસ્ટીશિપ (વાલીપણા)નો સિદ્ધાંત વિગતવાર સમજાવો.

અથવા

(40) એપ્પુષ્પાદન અને ઉદ્યોગ અંગેના કૌટિલ્યના વિચારે સ્પષ્ટ કરો.

□□□

(16)

(chp.2)

(chp.3)

(chp.4)

(chp.4)

(chp.5)

(chp.5)

(chp.6)

(chp.6)

(chp.8)

(chp.8)

(chp.1)

(chp.2)

(chp.3)

(chp.4)

(chp.5)

(chp.6)

(chp.5)

(chp.8)

(chp.9)

(chp.10)

(20)

(chp.3)

(chp.3)

(chp.7)

(chp.10)

(chp.2)

વાર્ષિક પરીક્ષા : અર્થશાસ્ત્ર

ધોરણ : 11 (કોમર્સ)

વિષય : અર્થશાસ્ત્ર

Student's Name :

Batch No.

પ્રેન્પત્ર - 5

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3.00 કલાક

કુલ ગુણ : 80

Roll No.

Date : ___ / ___ / 20___

Marks :

વિભાગ : A

૦૦ નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી સાચો જવાબ આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

(1) અર્થશાસ્ત્રના અભ્યાસ અને વિશ્લેષણના કેત્રની રીતે કેટલા ભાગ પડે છે ?

- (a) ચાર (b) ત્રણ (c) બે (d) પાંચ

(2) અર્થશાસ્ત્રમાં મૂલ્ય શબ્દ ક્યા સંદર્ભમાં વપરાય છે ?

- (a) ઉપયોગિતાના (b) નાશાંકીય (c) ક્રમતના (d) વિનિમયના

(3) વસ્તુની કિંમત અને પુરવઠા વચ્ચે કેવો સંબંધ છે ?

- (a) સીધો (b) વિરોધી (c) સમાન (d) શુન્ય

(4) વાસ્તવિક ખર્ચ ખર્ચ છે.

- (a) નાશાંકીય (b) બિનનાશાંકીય (c) માનસિક (d) બિનસલામત

(5) સરેરાશ ખર્ચની રેખા અને સીમાંત ખર્ચની રેખા એકરૂપ બને ત્યારે સરેરાશ ખર્ચ હોય છે.

- (a) મહત્તમ (b) લધુતમ (c) વધતો (d) ઘટતો

(6) આનવિકાસ અહેવાલ 2014 પ્રમાણે ભારતની માથાદીઠ આવક કેટલી હતી ?

- (a) ₹ 5150 (b) ₹ 9250 (c) ₹ 43,049 (d) ₹ 52,308

(7) રાષ્ટ્રીય આવકની ગણતરીમાં સરકારના ક્યા ખર્ચઓ ગણતા નથી ?

- (a) ઉત્પાદક (b) બદલા યુક્તવા (c) શ્રમિકોનું વેતન (d) સંરક્ષણ ખર્ચ

(8) વપરાશ-પદ્ધતિથી રાષ્ટ્રીય આવકની વ્યાખ્યા કીસે આપી ?

- (a) એ.સી.પી.ગુ (b) સેચ્યુઅલસન (c) ઈન્ડિઝિગ ફિશર (d) આલ્ફેડ માર્શિલ

(9) સરકાર દેવાની યુક્તવા કરે તેનો શેમાં સમાવેશ થાય છે ?

- (a) મહેસૂલી આવક (b) મૂડી આવક (c) મહેસૂલી ખર્ચ (d) મૂડી ખર્ચ

(10) સૌનિકોના પેન્શનનો સમાવેશ થામાં થાય છે ?

- (a) મહેસૂલી ખર્ચ (b) મૂડી-ખર્ચ (c) મૂડી-આવક (d) મહેસૂલી આવક

વિભાગ : B

૦૦ નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

(11) વૃત્તાંશ આદૃતી એટલે શું ?

(12) મૂલ્યનો અર્થ આપો.

(13) માંગની પ્રતિમૂલ્ય સાપેક્ષતા એટલે શું ?

(14) વૈકલ્પિક ખર્ચનો ખાલ ક્યારે ઉપયોગી બનતો નથી ?

(15) ઈજર્સ્યો એટલે શું ?

(16) જાય્યબંધ બજીર કોને કહેવાય ?

(17) જાંબાન એટલે શું ?

(18) અલિપસ અર્થતંત્ર કોને કહેવાય ?

(19) ભારતમાં રાષ્ટ્રીય આવકની ગણતરી કરતી સંસ્થાનું નામ આપો.

(20) ખાદ્યવાળું અંદાજપત્ર કોને કહેવાય ?

(10)

(chp.1)

(chp.2)

(chp.4)

(chp.5)

(chp.5)

(chp.7)

(chp.9)

(chp.9)

(chp.10)

(chp.10)

(10)

(chp.1)

(chp.2)

(chp.3)

(chp.5)

(chp.6)

(chp.7)

(chp.9)

(chp.9)

(chp.10)

વિભાગ : C

૦૦ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ માગ્યાં મુજબ આપો. (પ્રત્યેકનો 2 ગુજરાતી)

(21) વસ્તુઓ અને સેવાનો અર્થ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

(22) આવક અસર અને અવેજ અસરનો અર્થ આપો.

(23) પુરવઠા વિધેય જણાવો.

(24) ઉત્પાદન, પુરવઠો અને જણ્યાનો અર્થ આપો.

(25) અસ્થિર ખર્ચનો અર્થ આપી આકૃતિ દ્વારા સમજૂતી આપો.

અથવા

(25) સરેરાશ ખર્ચ અને સીમાંત ખર્ચ વચ્ચે કેવો સંબંધ હોય છે ?

(26) અલખદસ્તક ઈજારામાં પેઢીની માંગરેખા ખાંચાવાણી શાથી બને છે ?

અથવા

(26) પૂર્ખ હરીકાઈ એટલે શું ? પૂર્ખ હરીકાઈના લક્ષણો માત્ર જણાવો.

(27) ઘ્યાલ સમજાવો : (1) M.R.T.P (2) મિશ્ર અર્થતંત્ર

(28) પ્રત્યેક વિદેશી મૂડી રોકાનનો અર્થ આપો.

[16]

(chp.2)

(chp.3)

(chp.4)

(chp.4)

(chp.5)

(chp.5)

(chp.6)

(chp.6)

(chp.8)

(chp.8)

(chp.8)

(chp.1)

(chp.2)

વિભાગ : D

૦૦ નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (પ્રત્યેકનો 3 ગુજરાતી)

(29) અર્થરાસ્તની દશા અને દિશાના વલણો જણાવા માટે આંકડાકીય માહિતી ઉપયોગી છે. – સમજાવો.

(30) વસ્તુઓના પ્રકાર જણાવી, આનગીવસ્તુઓ અને જાહેર વસ્તુઓ ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

અથવા

(30) સંપત્તિના પ્રકારો જણાવી, ચાન્દ્રીકીય સંપત્તિ અને આંતરચાન્દ્રીકીય સંપત્તિનો ઘ્યાલ ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

(31) પુરવઠાનો નિયમ અનુસૂચિ અને આકૃતિની મદદથી સમજાવો.

(32) ઘ્યાલો સમજાવો : (1) વાસ્તવિક ખર્ચ, (2) વૈકલ્પિક ખર્ચ, (3) નાનાકીય ખર્ચ

(33) બજારનો અર્થ આપી તેનાં ઘટકો (લક્ષણો) વિગતે સમજાવો.

(34) વૈભિડીકરણ એટલે દેશનાં અર્થતંત્રને વિશ્નનાં અર્થતંત્રો સાથે જોડવાની પ્રક્રિયા – સમજાવો.

અથવા

(34) ભારતમાં વૈભિડીકરણ પર નોંધ લખો.

(35) અધિકત અર્થતંત્રમાં ચાન્દ્રીકીય આવકનો ચકાકાર પ્રવાહ આકૃતિ દ્વારા સમજાવો.

(36) આંધીઝાંબે ભારત માટે વિકેન્દ્રિત અર્થ – વ્યવસ્થાની દિમાયત કરી હતી. – વિધાન સમજાવો.

વિભાગ : E

૦૦ નીચેના પ્રશ્નોના વિસ્તાર પૂર્વક ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકનો 5 ગુજરાતી)

(37) માંગનું વિસ્તરણ-સંકોચણ અને માંગનો વધારો-ઘટાડો આકૃતિ સહિત સમજાવો.

અથવા

(37) માંગના નિયમને અનુસૂચિ અને આકૃતિની મદદથી સમજાવો.

(38) કૃપા, ઉદ્યોગ અને સેવાકોનોનું ભારતની ચાન્દ્રીકીય આવકમાં યોગદાન તપાસો.

(39) અંદોળનનો અર્થ આપી તેનાં ઉદ્દેશોની સમજૂતી આપો.

(40) આંધીઝાંબે રજૂ કરેલ ટ્રસ્ટીશિપ (વાલીપક્ષા)નો સિદ્ધાંત વિગતે સમજાવો.

અથવા

(40) મંજુદી ધીનદયાળે ભારતીય અર્થવ્યવસ્થાના કયા ઉદ્દેશ્યો સૂચવ્યા છે ? તે જણાવો.

□□□

[20]

(chp.3)

(chp.3)

(chp.7)

(chp.10)

(chp.11)